

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I FALUN**
Enhet 2
Föredragande Ann Liljedal

DOM
2015-02-12
Meddelad i
Falun

Mål nr
5596-14

SÖKANDE

Ramböll Sverige AB, 556133-0506
Box 17009
104 62 Stockholm

MOTPART

Trafikverket
781 89 Borlänge

SAKEN

Offentlig upphandling

KONKURRENSVERKET	
2015 -02- 1 3	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten beslutar att upphandlingen inte får avslutas förrän rättelse vidtas på så sätt att Trafikverket vid en ny anbudsutvärdering begränsar tilldelningen av ramavtal till nio leverantörer.

Dok.Id 130482

Postadress Box 45 S-791 21 Falun	Besöksadress Kullen 4	Telefon 023-383 00 00 E-post: forvaltningsrattenifalun@dom.se	Telefax 023-383 00 80	Expeditionstid måndag – fredag 08:00-12:00 13:00-16:00
---	---------------------------------	---	---------------------------------	--

YRKANDE M.M

Trafikverket genomför upphandling avseende ramavtal konsulttjänster för uppdrag inom åtgärdsvalsstudier (TRV 2014/62380) genom öppet förfarande över tröskelvärdena enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU). Tilldelningsbeslut fattades den 5 november 2014 varvid elva anbudsgivare tilldelades ramavtalet.

Ramböll Sverige AB (Ramböll) ansöker om överprövning och yrkar att upphandlingen ska rättas på så sätt att anbudsutvärderingen ska göras om varvid tilldelningen av ramavtal ska begränsas till nio leverantörer. Trafikverkets agerande att tilldela elva leverantörer ramavtal har orsakat eller i vart fall riskerar att orsaka Ramböll skada.

Trafikverket anser att Rambölls ansökan ska avslås. Enligt Trafikverket har Ramböll inte lidit skada och riskerar inte heller att lida skada på grund av den påtalade omständigheten.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Utgångspunkter för förvaltningsrättens prövning

Förvaltningsrätten har att pröva om det på grundval av vad Ramböll anfört är visat att Trafikverket har brutit mot någon av de grundläggande principerna eller någon annan bestämmelse i LOU och att detta medfört att Ramböll lidit eller kan komma att lida skada (16 kap. 6 § LOU). De grundläggande principerna innebär att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett öppet sätt samt iaktta principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet (1 kap. 9 § LOU).

Vad parterna anfört

Ramböll har anfört i huvudsak följande. Trafikverket har beslutat att teckna ramavtal med elva leverantörer istället för nio som angivits i för-

frågningsunderlaget. En uppgift som anbudsgivare haft att förlita sig på och anpassa sina anbud efter. I upphandlingen har anbud antagits utifrån värderingsgrunden lägsta sammanvägda timpris. De timpriser som lämnats för respektive kategori utgör ett tak-timpris i den förnyade konkurrensutsättningen. Anbudsgivare har alltså möjlighet att lämna lägre timpriser i enskilt avrop än de som avtalats om i ramavtalet men inte högre. Ramböll har lämnat anbud i upphandlingen och utformat sitt anbud, inklusive sina timpriser, med utgångspunkt i förutsättningen att ramavtal skulle tilldelas maximalt nio leverantörer. Uppgift om det antal leverantörer som den upphandlande myndigheten har för avsikt att ingå ramavtal med utgör en sådan uppgift som har stor och reell inverkan på en anbudsgivares utformning av sitt anbud, inte minst de timpriser som anbudsgivaren väljer att offerera. Uppgiften är fundamental i en bedömning av den förmodade konkurrenssituationen och i anbudsgivarens val och utnyttjande av konkurrensmedel utifrån den utvärderingsmodell som tillämpas i upphandlingen. Vid förnyad konkurrensutsättning riskerar Ramböll att lida skada till följd av att uppdrag tilldelas anbudsgivare som inte hade fått teckna ramavtal om Trafikverket upprätthållit förutsättningen att ramavtal tecknas med maximalt nio leverantörer. Att Ramböll har möjlighet att tilldelas kontrakt framför de två tillkommande leverantörerna utesluter inte att Ramböll riskerar att lida skada.

Trafikverket har anfört i huvudsak följande. Det stämmer att Trafikverket antagit elva leverantörer istället för nio såsom angivits i förfrågningsunderlaget. Skälet härför är att det vid utvärderingen av inkomna anbud visade sig att fyra leverantörer, däribland Ramböll, lämnat så kallade strategiska priser. Vissa priser var således ovanligt lågt satta. Den risk som Trafikverket såg med detta var att de fyra som lämnat väldigt låga timpriser inte kommer att lämna anbud vid förnyad konkurrensutsättning när det gäller vissa kompetensnivåer och områden, och att tillräcklig konkurrens därmed inte kan uppnås. En risk är också att dessa fyra leverantörer inte

kommer att lämna anbud i förnyade konkurrensutsättningar där samtliga tre nivåer ska avropas tillsammans, vilket skulle innebära nästan en halvering av de antal leverantörer som ska konkurrera om avtalet. Ramavtalet är dessutom rikstäckande, vilket innebär att kontrakt för olika delar av landet kommer att konkurrensutsättas samtidigt, och vissa områden där tjänster behövs blir därmed mycket sårbara om flera leverantörer väljer att inte lämna anbud av kostnadsskäl. Den erfarenheten, att leverantörer väljer att inte lämna anbud har Trafikverket i gällande ramavtal, vilket inneburit att konkurrensen inte fungerar i ramavtalet. Det var således helt nödvändigt för Trafikverket att tilldela elva leverantörer. Trafikverket ställer sig frågande till i vilken grad utformningen av Rambölls anbud hade påverkats om Trafikverkets besked hade varit att det är elva leverantörer som ska antas i ramavtalet istället för nio. Enligt Trafikverkets uppfattning kan detta inte ha haft någon reell påverkan på Rambölls anbud och någon skada kan därmed inte uppkomma för Ramböll. I det aktuella fallet kommer tilldelning av senare kontrakt ske genom förnyad konkurrensutsättning. I den har alla leverantörer som är med i ramavtalet samma möjlighet att lämna anbud och därmed även samma möjlighet att vinna. Rambölls takpriser är lägre än de två tillkommande leverantörerna varför Ramböll har stor möjlighet att tilldelas kontraktet framför dem. Ramböll riskerar därmed inte att lida skada.

Förvaltningsrättens bedömning

Det är ostridigt i målet att Trafikverket i strid med förfrågningsunderlaget tilldelat elva, istället för nio leverantörer ramavtal. De grundläggande principerna för genomförande av en upphandling som anges i 1 kap. 9 § LOU gäller även vid upphandling av ramavtal. Trafikverkets agerande står i strid med dessa grundläggande principer. Fråga i målet är om Ramböll visat att de lidit eller riskerar att skada till följd av detta.

Trafikverket har tilldelat flera leverantörer ramavtal. Avrop från ramavtalet ska ske genom förnyad konkurrensutsättning med därpå följande tilldelningsbeslut. Det är inte tillåtet att bjuda in nya leverantörer att delta i den förnyade konkurrensutsättningen. Avrop ska ske från den anbudsgivare som i den förnyade konkurrensutsättningen har lämnat det bästa anbudet. Takpriserna som leverantörerna lämnat i ramavtalsupphandlingen hindrar leverantörerna från att lämna högre priser i den förnyade konkurrensutsättningen men det står dem fritt att konkurrera om kontraktet genom att lämna lägre timpriser.

Förvaltningsrätten konstaterar att Trafikverkets agerande innebär att Ramböll fått tio konkurrenter vid framtida konkurrensutsättningar av ramavtalet, istället för stipulerade åtta. Att Ramböll lämnat in ett anbud i ramavtalsupphandlingen med ett relativt lågt takpris som enligt Trafikverket borde stå sig bra i konkurrensen kan inte tillmätas någon betydelse. Alla antagna leverantörer har möjlighet att komma med nya anbud och priser, så länge priserna håller sig under de egna takpriserna. Ramböll får därmed anses ha hamnat i en sämre position i förhållande till kontraktstilldelning än vad som annars hade varit fallet och kan således riskera att lida skada i den mening som avses i LOU. Ansökan om överprövning ska därför bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1C LOU).

Lennart Andersson
rådman

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Om Ni vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska Ni skriva till Kammarrätten i Sundsvall.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer

till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.